

EVALUARE NAȚIONALĂ
LA FINALUL CLASEI a VI-a
2024

Test 2

Limbă și comunicare –

Limba română - Limba rromani maternă - Limba engleză

Județul/sectorul

Localitatea

Unitatea de învățământ

Numele și prenumele elevului/elevei

.....

Clasa a VI-a

Băiat ☐

Fată ☐

Ai de realizat un proiect despre „**Protecția animalelor**”. Fiindcă te interesează în mod deosebit subiectul, te pregătești serios. Astfel, cauți informațiile în TEXTUL A, TEXTUL B și în TEXTUL C.

Îți recomandăm să citești cu atenție textele propuse și să răspunzi la fiecare dintre cerințele date, în limba în care este formulată fiecare cerință.

SUCCES!

TEXTUL A

Uniunea Europeană pledează de peste 40 de ani pentru calitatea vieții animalelor și este recunoscută ca lider mondial, având unele dintre cele mai înalte standarde din lume. Normele UE au influențat în bine și legislația din alte țări. Acestea se referă în principal la animalele de fermă (la fermă, în timpul transportului și la sacrificare), dar și la animalele sălbatice, animalele de laborator și animalele de companie.

Cele 500 de specii de păsări sălbatice care trăiesc în mod normal în UE sunt protejate prin Directiva privind păsările, iar Directiva privind habitatele urmărește conservarea speciilor de animale rare, amenințate sau care trăiesc numai în anumite locuri și a tipurilor de habitate caracteristice.

Inițiativa UE privind polenizatorii a fost lansată în 2018 pentru a combate declinul insectelor polenizatoare sălbatice, în special al albinelor. Cu toate acestea, Parlamentul solicită o reducere suplimentară a pesticidelor și mai multe fonduri pentru cercetare. Într-un raport adoptat în ianuarie 2018, Parlamentul declarase deja că speciile de albine regionale și locale ar trebui mai bine protejate.

De asemenea, balenele și delfinii nu pot fi capturați și omorâți în apele UE. În plus, UE a fost întotdeauna un apărător al aplicării integrale a amânării plăților datornicilor privind vânătoria de balene în scopuri comerciale, în vigoare din 1986. Un alt regulament UE interzice comerțul cu produse derivate din focă.

Există, de asemenea, norme privind metodele de vânătoare cu capcane, care interzic utilizarea în UE a capcanelor cu pedală pentru capturarea animalelor sălbatice și stabilesc standarde umane.

UE aplică și merge chiar mai departe decât dispozițiile Convenției privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice pe cale de dispariție (CITES) prin regulamentele sale referitoare la comerțul cu specii de faună sălbatică, pentru ca acest comerț cu produse derivate din animale sălbatice să nu conducă la punerea în pericol a existenței speciilor respective. Pentru a răspunde preocupărilor cetățenilor europeni, care consideră animalele de companie ca făcând parte din familie, blănurile de câine și de pisică au fost interzise în UE din 2008. Legislația interzice introducerea pe piață și importul sau exportul de blănuri de pisică și de câine, precum și a tuturor produselor care le conțin.

(text preluat de pe europarl.europa.eu.ro/headlines/society/ binele și protecția animalelor - legile UE)

TEXTUL B

Me sem i Alina thaj kamav te vakărav tumenqe palal jekh godăver zivutro. La mamă si la jekh daj-kaxni deşe kaxnörrença. Kamavas te khelav man kadale kaxnörănça, tha` i daj kaxni na mukhel man. Kana zav karing lenŋe, i kaxni phukhărel pesqe pora, başel ruşli. Te kamavas te „ćorav” laŋar jekhe tiknorres – xutelas manŋe. E mamăqi kaxni griżisarel zoralas pesqe kaxnörrenŋar. Sa o dīves rodel le tiknenqe laŋhe xabena.

Daraŋar, nijekh aver kaxni andar i bar na beşel paşal e kaxnöră kana xan. I mămî phendăş kaj na sas la nijekhvar jekh daj-kaxni kaj te griżisarel pesqe tiknenŋar sar kadaja.

Kana kerdöl pes răt, i kaxni astarel e ćokoça e mamăqi fista thaj i mămî zanel so si i vrăma te putarel o udar te aven e kaxnoră andre te soven. I daj-kaxni zal paşal o bov, kothe kaj i mămî anglekerel lenqe e ratăqo xaben.

And-jekh palomezimëri, me thaj i mămî gelăm k-e nişte nămură and-o gav.

– Marinea! akhardăş i mămî le papos. Te na bistres te putares o udar te şaj te avel i kaxni andre! Xatărdăş, Marinea?

– Xatărdem, phenel o păpos sovalo. Sar te bistarav? Źan... na avela khanć tumare kaxnăça...

Kana areslăm palpale khere, rătë – i kaxni na sas khanikaj. O păpos sovdăş anglal te soven e kaxnă. I ćorri mămî! Na maj dikhlem la te avel kadja ruşli. Maj but ćasură rodăm and-i bar, p-o drom, savorre thanesŋe. Ivăŋe.

Palal but vrăma gelăm te sovas and-i livni. Xurăvdăm amen and-e sovipnasqe gada, kerdăm amenqe truşul thaj kamlăm te ćhas amen and-o sovthan. Andar jekh, aşundăm nişte başa. I mămî vazdăş o parind. Dikhlăm o şero e kaxnăqo.

– Klonk-klonk! kerdăş voj loşali.

– Vaj manŋar! mardăş i mămî andar e vasta. Te dikhes kaj garavdăş pes! Godăver kaxnie! Sar şaj uklile e şopnă e kaxnöră? Na xakărav!

Texarinăŋe, i kuć daj-kaxni thaj pesqe deş kaxnöră beşenas godăver paşal o udar, aţukărinđoj te uştel i mămî te mukhel len avri.

– Klonk, klonk, klonk, na keren lărma! phenelas voj pesqe tiknorrenqe. Na maj si but! Uştel i mămî... maj si jekh ćira. Maj mukhen la te sovel!

(E mamăqi daj-kaxni, palal i Noemi Kordovan - tĕksto lino andar o lil „E dajaqi rromani ćhib vi i literatūra - i III-to klăsa”)

Do you love animals and wish you could do more to help them? Well, you can! And you have already started just by reading this list. Check out these super-easy things that you can do right now (and every day) to help animals.

Be a lifesaver for dogs and cats!

Since dogs, cats and other animals can't ask for help themselves, they need kind kids like you to use your voice to make sure they are safe and happy. Be sure to ask your parents to call animal police or a local society right away if you see any animals in dangerous situations.

For example, if an animal is trapped in a car on a hot day, tied up in a neighbour's yard without proper food or water or if it appears to be sick, hurt or too skinny, the animal needs help. Your help can make you a lifesaver for an animal in need.

Be nice to bugs

Insects are really cool- seriously! Ants, for example, can carry on up to 20 times their bodyweight and have been on Earth for more than 100 million years. Wow, that's a long time! Poisoning bugs like ants or bees hurts them but also hurts you, since the poison is also dangerous to humans. It is better to place natural products like cinnamon, salt and garlic around your house to keep insects away.

(Adapted from www.petakids.com/save-animals/best-ways-kids-save-animals/)

I. Bifează, în tabelul de mai jos, căsuța potrivită pentru a arăta cărui text îi corespunde fiecare dintre afirmațiile date.

	A	B	C	D
Afirmație	TEXT A	TEXT B	TEXT C	NICIUN TEXT
1. UE pledează de peste 40 de ani pentru calitatea vieții animalelor.				
2. Cloșca este un animal inteligent care are grijă de puii ei.				
3. În Europa balenele nu sunt protejate.				
4. Există soluții naturale pentru a ține insectele departe de locuințele oamenilor, fără a folosi otravă.				

II. Asociază, prin săgeți, cuvintele care să reflecte informațiile prezentate în fiecare text.

Textul A

1. conservarea	a. internațional
2. albine	b. de companie
3. comerț	c. regionale
	d. speciilor

Textul B

1. i daj-kaxni	a. gelăs kaj niște nămură
2. i mami	b. sas la deś kaxnōrră
3. o pāpus	c. bistardās te putarel la kaxnăqe o udar
	d. sas barvalo

Textul C

1. natural	a. animals
2. help	b. kids
3. kind	c. skinny
	d. products

III. Transcrie, din fiecare text, câte două cuvinte referitoare la **animale/ protecția animalelor**:

Textul A
cuvinte în limba română

Cod 21 11 00 99

Textul B
cuvinte în limba maternă rromani

Cod 22 12 00 99

Textul C
cuvinte în limba engleză

Cod 23 13 00 99

IV. Încercuiește ADEVĂRAT (A) / FALS (F) sau CĂCĂS (Ć) / NA SI CĂCĂS (N) sau TRUE (T) / FALSE (F), justificând alegerea cu secvențe din text.

Cod 21 11 12 13 00 99

1. În UE nu sunt protejați delfinii și balenele.

A / F

Justificare : _____

Cod 21 11 12 13 00 99

2. I daj-kaxni sas jekh godăver živutro.

Ć / N

Ćăcaripen e alavença andar o tēksto: _____

Cod 21 11 12 13 00 99

3. You can't do anything to help sick or hurt animals.

T / F

Justification: _____

V. Continuă fraza următoare utilizând informația din textul A:
Inițiativa UE privind polenizatorii a fost lansată în 2018 pentru ...

Cod 2 1 0 9

VI. Cirde jekh lînia telal i lačí variànta, xramosarindoj informàcie andar o tèksto save te
cácares tiro alosaripen.

O pàpos **putardăs/ na putardăs** o udar kaj te 3al i kaxni andre.

Utilizarea informațiilor din texte în pregătirea temei

„ Protecția animalelor ”

Cod 2 1 0 9

VII. Prezintă într-un enunț o asemănare între textele A și B.

Cod 2 1 0 9

VIII. Give a short answer: *Do you like helping animals? Why? Why not?*

IX. Kames te keres jekh kestionàro savo te des les tire kolegurenqe, klasaθe, te arakhes **savi si lenqi opìnia palal e živut্রে/ lenqi protèkcia.**

Xramosar and-o telutno kestionàro e trebutne pučhimata, kaj save trebal te ambolden tire kolègură.

PUČHIPEN	VA	NA
1.		
2.		
3.		

X. Care dintre cele trei texte ți s-a părut mai interesant? Motivează-ți răspunsul în maximum 4 rânduri.

FELICITĂRI, AI AJUNS LA SFÂRȘITUL TESTULUI!

MULȚUMIM PENTRU PARTICIPARE!